

ด่วนที่สุด

ที่ ทส ๐๒๐๓/๒๖๕๕

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๕๒ ซอยพหลโยธิน ๗ ถนนพหลโยธิน

แขวงสามเสนใน เขตพญาไท

กรุงเทพฯ ๑๐๕๐๐

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รับที่ ๖584
รับ 14 ก.ย. 2552 16.00

คดี.รับที่ ๖34
วันที่ 14 ก.ย. 2552
เวลา 16.20

๕๕ กันยายน ๒๕๕๒

เรื่อง ราษฎร “กลุ่มแผ่นดินของเรา” ร้องเรียนเกี่ยวกับการขออนุญาตที่ดินในเขตพระราชฐานที่กำหนด
เขตหวงห้ามที่ดิน อำเภอบางน้ำโพ อำเภอพยุหะคีรี อำเภอโกรกพระ จังหวัดนครสวรรค์ พ.ศ.๒๕๔๘

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๕/๑๕๓๔๕ ลงวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๕๒

ตามหนังสือที่อ้างถึงแจ้งว่า กระทรวงมหาดไทยได้เสนอเรื่อง ราษฎร “กลุ่มแผ่นดินของเรา”
ร้องเรียนเกี่ยวกับการขออนุญาตที่ดินในเขตพระราชฐานที่กำหนดเขตหวงห้ามที่ดิน อำเภอบางน้ำโพ
อำเภอพยุหะคีรี อำเภอโกรกพระ จังหวัดนครสวรรค์ พ.ศ.๒๕๔๘ ซึ่งคาดว่าจะมีการนำเรื่องดังกล่าวเสนอ
คณะรัฐมนตรีพิจารณาภายในวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๕๒ จึงขอให้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวง
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เสนอความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อประกอบการพิจารณาของ
คณะรัฐมนตรี ภายในวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๕๒ นั้น

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเรียกร้องของราษฎร
ในกลุ่ม “แผ่นดินของเรา” ที่ไม่ยอมรับการดำเนินงานตามมาตรการของคณะกรรมการแก้ไขปัญหาการบุกรุก
ที่ดินของรัฐ (กปร.) และผลการอ่านแปลภาพถ่ายทางอากาศ เป็นการดำเนินการตามแนวทางการแก้ไขปัญหา
ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๐ ซึ่งเป็นการแก้ไขปัญหาเฉพาะกรณีโดยการใช้มาตรการ
ของ กปร. เรื่อง การพิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดินของบุคคลในเขตที่ดินของรัฐเป็นหลักในการแก้ไขปัญหา
แต่เมื่อผลการอ่านแปลภาพถ่ายทางอากาศไม่เป็นคุณ กลุ่มผู้ร้องจึงประสงค์ที่จะให้นำผลการสอบสวนสิทธิ
ของคณะกรรมการชุดที่กระทรวงมหาดไทยแต่งตั้งมาใช้ กรณีนี้ได้มีการพิจารณาเป็นที่ยุติ โดยเป็นมติที่ประชุม
กปร. ครั้งที่ ๑/๒๕๕๑ เมื่อวันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๑ แล้วว่า ไม่อาจดำเนินการได้ โดยให้ถือว่าหลักฐาน

การสอบสวนสิทธิ...

การสอบสวนสิทธิตามที่คณะกรรมการชุดที่ มท.แต่งตั้ง เป็นเพียงเอกสารหลักฐานอื่น ที่มีส่วนสนับสนุนว่า มีการครอบครองฯ มาก่อนการหวงห้ามที่ดินของรัฐ ซึ่งการใช้หลักฐานอื่นดังกล่าวนี้จะต้องดำเนินการตาม มาตรการของ กพร. เรื่อง การพิสูจน์สิทธิฯ ข้อ ๑.๓ คือ ต้องใช้ผลการอ่านภาพถ่ายทางอากาศประกอบการ พิสูจน์สิทธิ

สำหรับในประเด็นของกระทรวงมหาดไทยที่ขอยกเว้นการใช้ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๕ และ มาตรการของ กพร. เรื่อง การพิสูจน์สิทธิฯ กพร. เห็นควรดำเนินการดังนี้

(๑) ในประเด็นที่กระทรวงมหาดไทยเสนอว่า ควรมีการแก้ไขมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๐ เพื่อให้เป็นไปตามข้อเท็จจริงของการสอบสวนสิทธิของคณะกรรมการฯ ระดับ อำเภอ ๓ คณะ ที่กระทรวงมหาดไทยแต่งตั้ง ให้ออกโฉนดที่ดินต่อไปได้ โดยไม่ต้องอ่านแปลภาพถ่าย ทางอากาศ แต่ที่ดินทุกแปลงจะต้องส่งให้หน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่ดูแลที่ดินของรัฐ คือ กรมธนารักษ์ ได้พิจารณาให้ความเห็นชอบไปตามนั้น กรณีนี้ กพร. ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ขัดกับหลักการในการพิจารณา ให้สิทธิในที่ดินแก่บุคคลในเขตที่ดินของรัฐ ข้อเท็จจริงต้องรับฟังเป็นที่ยุติว่า มีการครอบครองมาก่อนการเป็น ที่ดินของรัฐ โดยมีมาตรการของ กพร. เรื่อง การพิสูจน์สิทธิฯ รองรับ ประกอบกับการมีมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๓๖ ที่เห็นชอบในนโยบายและแนวทางการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ ข้อ ๓ ที่ว่า “รัฐไม่ควรให้ออกสารสิทธิในที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดินแก่ผู้บุกรุกที่ดินของรัฐ”

(๒) ในประเด็นที่กระทรวงมหาดไทยเสนอว่า ข้อเท็จจริงในพื้นที่พิพาทตามการร้องเรียนนี้ ได้มีราษฎรเข้าไปครอบครองและทำประโยชน์ไม่ว่าจะก่อนหรือหลังการหวงห้ามที่ดินอยู่จำนวนมาก กระจ่าย ทั่วพื้นที่ ตามพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตหวงห้ามที่ดินฯ พ.ศ. ๒๔๗๕ การแก้ไขปัญหาคือความเดือดร้อน ของราษฎรในระยะยาวให้เป็นไปอย่างถูกต้องและเป็นธรรม โดยคำนึงถึงกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง และการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนโดยทั่วไป ที่ต้องการได้ออกสารสิทธิในที่ดินอย่างเท่าเทียมกัน จึงเสนอให้มีการพิจารณาถอนการหวงห้าม โดยการกันเขตพระราชกฤษฎีกาฯ ดังกล่าว เฉพาะในส่วนที่ราษฎร ครอบครองและทำประโยชน์ออกจากเขตที่ได้หวงห้ามไว้ในปัจจุบัน โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา ตามนัยมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘ เพื่อดำเนินการต่อไปนั้น กพร. พิจารณาแล้ว เห็นว่า ที่ดินพิพาทเป็นที่ราชพัสดุ ซึ่งอยู่ในกรอบอำนาจหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงของกระทรวงการคลัง (โดย กรมธนารักษ์) ที่จะพิจารณาดำเนินการ ดังนั้น ข้อเท็จจริงต้องรับฟังเป็นที่ยุติว่า มีการครอบครองมาก่อน การเป็นที่ดินของรัฐโดยใช้มาตรการของ กพร. เรื่อง การพิสูจน์สิทธิฯ รองรับ และมีข้อสังเกตด้วยว่า

การดำเนินการตามข้อเสนอที่กล่าวจะเป็นแบบอย่างที่ไม่ถูกต้องที่ผู้ปฏิบัติตามกฎหมายไม่มีสิทธิใด ในขณะที่ผู้ละเมิดต่อกฎหมายกลับได้รับสิทธิประโยชน์จากการเรียกร้อง ซึ่งไม่ชอบด้วยหลักนิติธรรม และจะมีผลกระทบต่อการบริหารจัดการที่ดินของรัฐตามกฎหมายในพื้นที่อื่นต่อไปอย่างกว้างขวาง

อนึ่ง มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๐ เรื่องการแก้ไขปัญหาคาความเดือดร้อนของราษฎรในที่ดินเขตพระราชฤทธิกำหนดเขตหวงห้ามฯ จังหวัดนครสวรรค์ พระพุทธศักราช ๒๕๓๕ ซึ่งมีข้อกำหนดโดยสรุป ดังนี้

๑. ให้ กพร. แต่งตั้งคณะอนุกรรมการขึ้นมาคณะหนึ่ง ให้มีอำนาจหน้าที่พิจารณาความเห็นของ กพร. จังหวัดนครสวรรค์ และให้กรมธนารักษ์ ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ดูแลรับผิดชอบที่ราชพัสดุตามกฎหมาย ให้ความเห็นชอบไปตามความเห็นของคณะอนุกรรมการที่ กพร. แต่งตั้ง

๒. การใช้ผลการอ่านภาพถ่ายทางอากาศประกอบการพิจารณาพิสูจน์สิทธิตามมาตรการของ กพร. ข้อ ๑.๓ ให้พิจารณาเป็นระวาง/หมู่บ้าน/ชุมชน กรณีมีร่องรอยทำประโยชน์เป็นหย่อม ๆ ไม่น้อยกว่า ๓ ใน ๔ ส่วนของพื้นที่ให้พิจารณาให้สิทธิที่ดินทั้งพื้นที่

พิจารณาแล้วเห็นว่า มติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวมีข้อกำหนดเป็นการยกเว้นการปฏิบัติเฉพาะทางพื้นที่ และเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมในเรื่องการพิสูจน์สิทธิที่ดินในเขตที่ดินของรัฐตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๕ และมาตรการของ กพร. ในขณะที่จังหวัดต่าง ๆ ได้พิสูจน์สิทธิที่ดินตามมาตรการของ กพร. อย่างเคร่งครัด และเป็นการจำกัดอำนาจหน้าที่ของกรมธนารักษ์ที่จะต้องดูแลรับผิดชอบที่ดินราชพัสดุตามกฎหมาย นอกจากนี้การให้สิทธิในที่ดินทั้งแปลงแก่ราษฎรกรณีมีร่องรอยการทำประโยชน์ในภาพถ่ายทางอากาศไม่น้อยกว่า ๓ ใน ๔ ส่วนของพื้นที่ที่ขอพิสูจน์สิทธินี้เป็นการขัดกับหลักการของ กพร. ที่ให้สิทธิในที่ดินเฉพาะที่มีร่องรอยการทำประโยชน์เท่านั้น เพราะพื้นที่ที่ไม่พบร่องรอยการทำประโยชน์ถือว่าเป็นพื้นที่บุกรุกเข้าทำประโยชน์ภายหลังการหวงห้ามเป็นที่ดินของรัฐ ซึ่งมีความผิดตามกฎหมายไม่สมควรได้รับสิทธิประโยชน์ใด ๆ จากรัฐและขัดต่อมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๓๖ เรื่อง นโยบายและแนวทางการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐที่กำหนดว่า รัฐไม่ควรให้ออกสารสิทธิในที่ดินแก่ผู้บุกรุกที่ดินของรัฐ

ดังนั้น มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๐ จึงมีปัญหาในทางปฏิบัติงานและสร้างเงื่อนไขสังคมให้เกิดการชุมนุมประท้วงเรียกร้องสิทธิ เนื่องจากรัฐบาลมีแนวทางปฏิบัติในการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐต่างมาตรฐานกันและโดยเฉพาะจะทำให้มีผลกระทบต่อนโยบายแก้ไขปัญหาที่ดินป่าไม้ของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งเห็นสมควรยกเลิกมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๐ ดังกล่าว โดยให้จังหวัดนครสวรรค์ และทุกจังหวัดพิสูจน์สิทธิที่ดินในเขตที่ดินของรัฐตามแนวทางของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๕ และมาตรการของ กพร. อย่างเคร่งครัด สำหรับการพิสูจน์สิทธิตามแนวทางของมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่

๑๓ กรกฎาคม ๒๕๕๐ ของจังหวัดนครสวรรค์ ในพื้นที่หวงห้ามตามพระราชกฤษฎีกาฯ พ.ศ.๒๕๓๕ ที่ผ่าน
มาแล้ว ให้เป็นอันยกเลิก และกลับไปใช้แนวทางตามมาตรการของ กพร.ต่อไป ทั้งนี้ เพื่อให้การแก้ไขปัญหา
การบุกรุกที่ดินของประเทศชาติมีแนวทางที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำเรียนคณะรัฐมนตรีเพื่อประกอบการพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุวิทย์ คุณกิตติ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

โทร. ๐ ๒๒๓๘ ๘๖๑๖

โทรสาร ๐ ๒๒๓๘ ๘๖๐๘